

VOORSTEL AAN DE GEMEENTERAAD

Afdeling/team: FBC
Portefeuillehouder: H. Zwiep

Registratienummer: 36309-2026:664332

Onderwerp:
Kadernota 2027

Voorgestelde beslispunten:

1. In te stemmen met het concretiseren van de ambities en speerpunten voor 2027, na het vaststellen van het Bestuursprogramma 2026-2030, in de Begroting 2027.
2. In te stemmen met de financiële kaders;
3. In te stemmen met de autonome bestedingsvoorstellen 2027;
4. In te stemmen met een onttrekking uit de VAR;
5. In te stemmen met het tarief toeristenbelasting 2027;
6. In te stemmen met een reactie te geven op de de niet geprioriteerde bestuurlijke bestedingsvoorstellen 2027 en de voorstellen uit het meerjarig investeringsplan;
7. De Kadernota 2027 vast te stellen.

Inleiding

In de kadernota willen we normaliter voorsorteren op de begroting. In de begroting worden dan bestuurlijke keuzes gemaakt ten aanzien van ambities, speerpunten en middelen. In deze kadernota sorteren we echter beperkt voor op de begroting. We zijn namelijk in afwachting van het coalitiekoord 2026-2030 en het bestuursprogramma 2026-2030. De kadernota is dan ook beleidsarm.

Grote en voelbare opgaven

Onze samenleving staat voor grote en voelbare opgaven. Thema's als wonen, mobiliteit, brede welvaart en duurzaamheid raken direct het leven van onze inwoners. De keuzes die u de komende periode maakt, zijn dan ook van betekenis. Voor vandaag en voor de toekomst van onze gemeente. Wij kijken ernaar uit om samen met u te bouwen aan een toekomstbestendige gemeente. Een gemeente waarin we oog houden voor de menselijke maat, waarin we samenwerken aan oplossingen en waarin we met vertrouwen de uitdagingen van morgen tegemoet treden.

Versterken ambtelijke organisatie

De grote en voelbare opgaven zien we ook terug in de ontwikkeling van de ambtelijke organisatie. De groei van de organisatie en de toenemende complexiteit van onze taken en ambities, vragen om een flexibele en wendbare organisatie. Daarbij richten we ons op vier belangrijke speerpunten:

- dienstverlening bevorderen;
- integraal werken versterken;
- zelforganisatie bevorderen;
- werkgeluk behouden en het liefst vergroten.

Het is van belang om te blijven investeren in een sterke en professionele organisatie.

Financieel op orde

We geven het nieuwe bestuur graag een financieel goede start met de mogelijkheid om te blijven investeren en eigen beleidskeuzes te maken. En dat is ook gelukt! De financiële positie is net zo als bij het begin van deze bestuursperiode. En dat terwijl we in financieel roerige tijden leven waarin het gemeentefonds in onrustig vaarwater zit door landelijke keuzes. We hebben een behoedzame financiële positie waarin we vanzelfsprekend zorgvuldig omgaan met gemeenschapsgeld.

Ambities en speerpunten

In voorgaande Kadernota's gaven we per thema de ambities en speerpunten aan. Het ging om de thema's Onze Inwoners, Onze Economie, Onze Toekomst en Onze Leefomgeving. In afwachting van het coalitieakkoord 2026-2030 en het bestuursprogramma 2026-2030 doen we dat in deze Kadernota niet. Na het vaststellen van het bestuursprogramma 2026-2030 vertalen we de ambities en speerpunten in de Begroting 2027.

Bestuurlijke voorstellen en voorstellen Meerjareninvesteringsplan (MIJP)

De bestuurlijke voorstellen en voorstellen MIJP zijn in deze Kadernota niet geprioriteerd. Aan de hand van het Bestuursprogramma 2026-2030 gaan we de bestuurlijke voorstellen en de voorstellen MJIP prioriteren in de Begroting 2027.

Begroting 2027 en faseren en keuzes maken

We realiseren ons dat er grote en voelbare opgaven en investeringen op ons afkomen. Uit het overdrachtsdocument voor de raad blijkt dat er beperkte middelen zijn om deze opgaven financieel te dekken. Dit vraagt om faseren en het maken van keuzes.

Beoogd effect

Kaders te stellen voor de Begroting 2027 en voorsorteren op de Begroting 2027.

Argumenten

1.1 Bestuursprogramma 2026-2030

De kadernota sorteert normaliter voor op de begroting. Op het moment van samenstelling van deze Kadernota 2027 is het coalitieakkoord en het Bestuursprogramma 2026-2030 niet gereed. Zonder dit akkoord en programma kunnen we niet voorsorteren op de Begroting 2027. In deze Kadernota zijn dan ook geen ambities en speerpunten voor 2027 opgenomen.

In deze Kadernota stellen we voor om, in tegenstelling tot voorgaande jaren, de ambities en speerpunten na vaststelling van het Bestuursprogramma 2026-2030 te concretiseren in de Begroting 2027.

2.1 Financiële kaders

De financiële kaders zijn de basis voor het samenstellen van de begroting 2027. De financiële kaders zijn in het thema Onze portemonnee toegelicht ter verduidelijking. In bijlage 1 van de Kadernota 2027 zijn de financiële kaders opgenomen.

3.1 Autonome bestedingsvoorstellen zijn bijstelling van budgetten.

Autonome bestedingsvoorstellen zijn niet bestuurlijk en zijn in feite bijstellingen van budgetten.

4.1 Onttrekking uit de VAR is noodzakelijk om de begroting 2027 sluitend te maken.
Een incidentele onttrekking uit de VAR is van belang voor de financiering van de incidentele autonome en bestuurlijke bestedingsvoorstellen.

5.1 Advies Recreatieschap Drenthe

We stellen voor om de tarieven Toeristenbelasting te verhogen. Ons voorstel is mede gebaseerd op het advies van het Recreatieschap Drenthe 2027-2029. We realiseren ons dat het nieuwe bestuur, op basis van het coalitieakkoord 2026-2030, mogelijk andere tarieven wil. Dan is het mogelijk om bij het vaststellen van de Kadernota 2027 dit, middels een amendement, te realiseren. De recreatieve ondernemers in onze gemeente willen graag zo vroeg mogelijk duidelijk over het tarief voor het jaar 2027 en daarom doen we, op hun verzoek, in de Kadernota 2027 een voorstel over de tarieven 2027:

6.1 Reactie geven ten aanzien van niet geprioriteerde bestuurlijke bestedingsvoorstellen en de voorstellen uit het meerjarig investeringsplan.

Uw raad wordt van harte uitgenodigd om met een reactie komen. We nemen uw reactie dan mee in onze voorstellen voor de Begroting 2027.

7.1 Door vaststellen van de Kadernota stemt de raad in met de inhoud van de Kadernota. Dit betekent dat de raad instemt met de inhoud van de Kadernota.

Kanttekeningen

Ten aanzien van alle beslispunten kan worden opgemerkt, dat er andere bestuurlijke keuzes kunnen worden gemaakt.

Uw raad wordt uitgenodigd om met alternatieven te komen en andere keuzes te maken. Belangrijk hierbij is dat er financiële dekking voor deze alternatieven is.

Financiën

In de onderstaande tabel zijn de beginsaldi, de wijzigingen daarop en de eindsaldi van "knoppen" vermeld.

Stand Kadernota 2027		2027	2028	2029	2030
Knop 1 Saldo begroting	Beginstand begroting 2026	167.285	68.308	-1.835	-125.551
	overheveling / mutaties	0	0	0	0
	Eindstand Kadernota 2027	167.285	68.308	-1.835	-125.551
Knop 2 Beleidsintensivering	Beginstand begroting 2026	1.115.772			
	overheveling / mutaties	-1.754.900			
	Eindstand Kadernota 2027	-639.128			
Budget voor Indexaties	Beginstand begroting 2026	850.987	1.732.164	2.728.810	2.728.810
	overheveling / mutaties	-738.090	-867.459	-888.016	-1.035.299
	Eindstand Kadernota 2027	112.897	864.705	1.840.794	1.693.511
Meerjarig Investeringsplan	Beginstand begroting 2026	500.130	500.130	500.130	500.130
	overheveling / mutaties	0	0	0	0
	Eindstand Kadernota 2027	500.130	500.130	500.130	500.130
Eindsaldo Kadernota	totaal van de ruimte	141.184	1.433.143	2.339.089	2.068.090

Voor een toelichting op deze tabel wordt verwezen naar de Kadernota 2027.

Conclusie

Het saldo bedraagt € 141.184. Indien we de ruimte voor het Meerjarig Investeringsplan benutten besteden, is het saldo 2027 € 500.130 lager en bedraagt € -358.946. Om voor de uitvoering van de eerste BERAP 2027 € 250.000 beschikbaar te hebben is een bijdrage uit de Vrije Algemene Reserve noodzakelijk van € 610.000. Dat is € 358.946 + € 250.000. Als we € 610.000 toevoegen aan de exploitatie hebben we nog € 251.054 over.

Het gebruik van de de knoppen 1 en 2 en het budget voor indexaties lichten wij bij het thema 'Onze portemonnee' (de knoppen) toe. Het Meerjaren Investeringsplan wordt in een afzonderlijk document toegelicht.

Communicatie

8 juni 2026 vindt een speeddate plaats voor de jaarrekening 2025, Bestuursrapportage 2026-I en deze Kadernota 2027. Op 15 juni 2026 staan deze financiële rapportages geagendeerd in de commissie financiën.

Uitvoering

De Kadernota 2027 is de basis voor de Begroting 2027 en zal ook hier verder worden uitgewerkt

Bijlagen

1. Kadernota 2027;
2. Raadsbesluit Kadernota 2027;
3. Meerjarig investeringsplan.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Borger-Odoorn,
de secretaris de burgemeester

E.W. Bennema

mr. J. Seton